

مجموعه
آئین نامه های

مطب

پزشکان متخصص

مجموعه آئین نامه های

فهرست

صفحه ۲۶	حجامت	صفحه ۴۵	مقدمه
صفحه ۲۷	تجویز دارو در مطب	صفحه ۵	کلیات
صفحه ۲۹	موارد مجاز فعالیت پزشکان	صفحه ۵	فضای فیزیکی و مقررات بهداشتی
صفحه ۳۰	آموزشگاه های پوست و مو	صفحه ۸	شرایط تابلو و سرنسخه
صفحه ۳۰	تجهیزات قابل استفاده در مطب	صفحه ۱۲	فعالیت غیردرمانی در مطب
صفحه ۳۱	دستگاه تست ورزش	صفحه ۱۳	انواع گواهی
صفحه ۳۱	دستگاه های لیزر	صفحه ۱۵	تأسیس مطب دوم
صفحه ۳۳	URD	صفحه ۱۶	پزشکی فیزیکی و توانبخشی
صفحه ۳۳	رعایت حقوق بیماران	صفحه ۱۶	متخصص رادیوتراپی و انکولوژی
صفحه ۳۳	ساختمان پزشکان	صفحه ۱۷	متخصص ارتوپدی
صفحه ۳۴	تابلوی مراکز	صفحه ۱۷	دانسیتومتری
صفحه ۳۵	מוסسات پزشکی	صفحه ۱۷	اسپیرومتری
صفحه ۳۶	تأسیس واحد تزریقات و پانسمان در مطب	صفحه ۱۸	EEG
صفحه ۴۱	داروهای اورژانس در مطب	صفحه ۱۹	متخصص داخلی و گوارش
		صفحه ۱۹	متخصص زنان
		صفحه ۲۰	متخصص چشم
		صفحه ۲۱	همئوپاتی
		صفحه ۲۲	انرژی درمانی
		صفحه ۲۲	تغذیه
		صفحه ۲۳	کایروپراکتیک
		صفحه ۲۵	ناتروپراکتیک
		صفحه ۲۵	طب سوزنی

کلیات

(۱۴۲۲/۸/۱۲ مرکز برنامه ریزی و هماهنگی در امور درمان)

- ۱-**مطب** به محلی اطلاق می گردد که پزشک با داشتن پروانه تاسیس خدمات سرپایی تشخیصی و درمانی بیماران را انجام داده و در صورت نیاز به تحت نظر یا بستری بودن به درمانگاه یا بیمارستان ارجاع می دهد.
- ۲-استفاده از عناوین نظیر **انستیتو، موسسه، مرکز، مطب شبانه روزی** و نظایر اینها برای تابلو مطب ممنوع می باشد.
- ۳-متن تابلو با عناوین مندرج در پروانه مطب و سرنخه مطابقت داشته باشد.

۴-پروانه مطب معتبر و منطبق با محل و کارت شناسایی معتبر و یا کارت نظام پزشکی وجود داشته باشد.

فضای فیزیکی و مقررات بهداشتی مطب

-فضاهای موجود در مطب پزشکان شامل این موارد می باشد:

۱-یک اتاق معاينه با فضای مناسب، نور کافی، پنجره با توری سالم بوده و روشوبی همراه صابون مایع و دستمال کاغذی در این اتاق یا مجاورت آن موجود باشد.

۲-یک سالن انتظار با مساحت مناسب (محل معاينه بیماران باید از محل انتظار کاملاً جدا باشد).

۳-سرویس بهداشتی با شرایط مطلوب بهداشتی

۳-۱-کاسه سنگ توالت و دستشویی ها از جنس سرامیک یا چینی سالم و بدون شکستگی و ترک خوردگی بوده و مجهر به شتر گلو باشد.

۳-۲-دیوار اطراف دستشویی به طور مناسب کاشیکاری گردد

۳-۳-دیوار توالت حتی الامکان تا ارتفاع ۱/۸۰ متر از کف بوده و با کاشی، سرامیک یا سنگ پوشیده شده باشد.

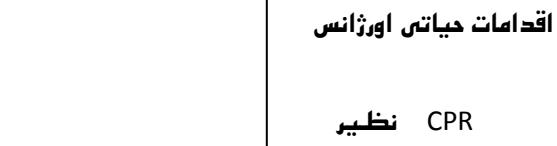
۳-۴-از صابون مایع استفاده شود.

۴-کف کلیه اتاقها ،راهروها،توالت و محدوده دستشویی باید سالم،صف و بدون درز و شکاف و از جنس قابل شستشو باشد.

۵-پوشش دیوارها و سقف مطب باید سالم،تمیز و بدون درز و شکاف باشد.

۶-در و پنجره ها باید سالم،تمیز و رنگ آمیزی شده باشد (اگر آلومینیومی باشند نیازی به رنگ آمیزی ندارند).

۷-وجود یک اتاق مجزا برای خدماتی نظیر بیماران اختیاری می باشد.

۸-هر گونه افزایش اتاقها و تجهیزات که مطب را به موسسه درمانی تبدیل نماید، ممنوع می باشد.

۹-درجه حرارت اتاقها بر حسب فصول مختلف سال متعادل بوده و دارای نور کافی و تهویه مناسب باشد.

۱۰-رعایت اصول فنی و نکات ایمنی در کلیه قسمتهای ساختمان ضروری می باشد.

۱۱-تمهیدات لازم جهت جلوگیری از ورود ونشو ونمای حشرات در مطب به عمل آید.

۱۲-از سطل زباله دربدار،پدالدار،قابل شستشو همراه با کیسه زباله زردنگ و مقاوم باید استفاده گردد.

۱۳-برای دفع سر سوزن های مصرف شده و تیغ های جراحی باید از ظروف ایمن و مقاوم Safety Box استفاده گردد.

۱۴- زباله های خطرناک و عادی باید از هم تفکیک شده و در کیسه های مقاوم زباله و به طریق بهداشتی

دفع گردند.(وسایل عفونی، مواد آلوده به نسوج و خون و سرم، سر سوزن، تیغ بیستوری و سایر وسایل برنده)

۱۵- کلیه تختهای مورد استفاده جهت بیماران باید دارای ملحظه تمیز همراه با پوشش کاغذی مناسب باشد.

۱۶- مطب باید انشعاب آب لوله کشی بهداشتی داشته باشد و فاضلاب آن به روش بهداشتی جمع آوری و دفع گردد.

۱۷- برای هر بیمار بایستی از وسایل یکبار مصرف با توجه به نوع خدمات استفاده کرده و سپس به طریق بهداشتی دفع گردد.

۱۸- وجود صابون مایع در دستشویی برای بیماران و مواد ضد عفونی کننده مناسب جهت سطوح و تجهیزات در مطب الزامی می باشد.

۱۹- تخت و کلیه وسایل و کف اتاق در پایان کار روزانه و دیوارها در پایان هفته بایستی توسط محلول هیپوکلرید سدیم(وایتكس) یا گلوتارآلدئید(سایدکس) ضد عفونی گردد.

۲۰- ابزار مورد استفاده در مطب بایستی بطور مرتب و مناسب بعد از هر بار مصرف گندздایی (Disinfection) و یا سترون (Sterlization) شوند.

شرایط تابلو و سر نسخه مطب پزشکان

(۱۴۰۵۱۲۷/۲۷۳/۲۷ معاونت سلامت)

۱- تابلوی مطب باید سفید، ساده و اندازه آن 70×50 باشد.

۲- تعداد تابلو فقط دو تا بیرون از مطب یا در محل مناسب نزدیک مطب نصب شود. (افقی یا عمودی) که می تواند یکی از آنها عمودی باشد. (درج عنایین پزشکی بر روی شیشه، پنجره و دیوار ساختمان مجاز نمی باشد.)

۳-پزشک فقط موظف به درج عناوین مندرج در پروانه مطب بوده و مدارکی را که توسط وزارت بهداشت تصویب می شود می تواند در تابلو، سرنسخه و کارت ویزیت قید نماید.

۴-در تابلوها این عناوین قابل ذکر است:

نام و نام خانوادگی

ساعت پذیرش

شماره تلفن

۵-پزشکان مجاز نیستند در تابلو، سرنسخه و کارت ویزیت از اشکال مختلف و یا عناوین اضافی غیر مجاز استفاده نمایند.

۶- سرنسخه و کارت ویزیت باید ساده بوده و اندازه آن از $15*25$ تجاوز نکند.

۷- در سرنسخه این عناوین می توانند قید شوند:

(به فارسی و یا لاتین)

نام و نام خانوادگی

رشته طبابت و نوع تخصص

شماره نظام پزشکی

نشانی مطب

تلفن مطب. منزل و بیمارستان

ساعات وایام پذیرش بیمار

E-mail

۸-عنوان سر نسخه باید با عنوان مدرج در پروانه مطب مطابقت داشته باشد.

۹- پزشکان باید مستقلا برای خود سر نسخه داشته باشند، مگر هنگام فعالیت ایشان در درمانگاهها و

بیمارستانها که می توانند از سرنسخه موسسات مذکور که بدون نام پزشک است استفاده کرده و ذیل نسخه را امضا و مهر نمایند.

۱۰-**پزشکان عمومی ضمن قید عنوان پزشک عمومی** می توانند رشته های طبابت مورد علاقه خود را بدون ذکر عنوان تخصصی (**حداکثر سه رشته**) در تابلو و سرنسخه و کارت ویزیت قید نمایند.

۱۱- هیچ پزشکی نمی تواند از تابلو و سرنسخه افراد فوت شده یا منتقل شده به محل دیگر استفاده نماید.

۱۲-**پزشکاری** می توانند از عنوان فوق تخصص در تابلو و سرنسخه استفاده کنند که در آزمون نهایی مورد فوق تخصصی قبول شده باشند و پزشکاری که دوره تكمیلی (فلوشیپ) را گذرانده اند نمی توانند از عنوان فوق تخصصی در تابلو و سرنسخه استفاده نمایند.

۱۳-**کساري** که در یک رشته تخصصی متخصص شناخته شده اند و مائیند در یکی از شاخه های آن رشته کل

کنند می توانند شاخه انتخابی را در تابلو و سرنسخه خود قیچ کنند. (بدون ذکر متخصص در رشته فرعی)

۱۴-**کسانیکه تحصیلات خارجی** ایشان به موجب ارزشیابی صادره از وزارت بهداشت و درمان و یا وزارت فرهنگ و آموزش عالی و یا وزارت آموزش و پرورش تخصصی شناخته شده است. متخصص کشوری می

باشند که تحصیلات مذکور را در آنجا انجام داده اند ، می توانند این موضوع را در تابلو و سرنسخه خود قید کنند.

۱۵- کسانیکه پس از پایان تحصیلات تخصصی در خارج از کشور برای اخذ درجه تخصصی ناگزیر به شرکت در امتحان در ایران شده اند متخصص رشته مربوطه در ایران شناخته می شوند.

۱۶- پزشکانی که با معاذیر موجه نمی توانند در مطب خود حضور یابند می توانند حداکثر به مدت شش ماه فرد واجد شرایط و هم رشته خود را با اطلاع سازمان نظام پزشکی و معاونت درمان و داروی دانشگاه یا شبکه بهداشت شهر محل طبابت خود به جای خود انتخاب و معرفی نمایند و مسئولیت کامل امور درمانی به عهده فرد جانشین بوده که با مهر و امضای خود مبارت به انجام وظیفه می نماید.

۱۷- آگهی های تبلیغاتی در نشریات از قبیل :

ترک اعتیاد، درمان جوش صورت، درمان لاغری و چاقی، برداشتن چربی بدن، درمان خالهای پوست، پیلینگ و پاکسازی پوست، الکترولیز و از بین بردن موهای زائد بدن، درمان چین و چروک، کاشت و پیوند مو به هر طریق، درمان ریزش مو، درمان لک و پیس و درمان لک صورت، تجویز داروهای ساختنی و مراکز طب سوزنی، هومیوپاتی و انرژی درمانی تمامًا غیر قانونی و ممنوع می باشند. (۴۰۲۱۳ مورخ ۸۱/۱۰/۲۱ معاونت سلامت)

۱۸- درج آگهی گمراه کننده ممنوع بوده و مرجع تشخیص آن سازمان نظام پزشکی محل می باشد.

۱۹- پزشکان در درج آگهی ها فقط می توانند نام، نام خانوادگی، تخصص، نشانی، شماره تلفن مطب و ایمیل خود را صرفاً جهت اطلاع رسانی ذکر نمایند و قبل از نشر آگهی موظف به اخذ تاییدیه از سازمان نظام پزشکی محل می باشند. (۴۰۲۱۳ مورخ ۸۱/۱۰/۲۱ معاونت سلامت)

۲۰- اطلاع رسانی مفید جهت ایجاد سهولت دسترسی مردم به خدمات تشخیصی درمانی مورد نیاز زیر نظر سازمان نظام پزشکی هر منطقه قابل انجام است.

۲۱-درج و اعلام روش‌های درمانی و داروها در نشریه‌ها و کتب معتبر علمی و پژوهشی که صرفاً جهت آگاهی و اطلاع پزشکان و سایر پرسنل پژوهشی و عموم مردم و افزایش سطح دانش عمومی باشد منع قانونی ندارد.

(۴۰۲۱۳) مورخ ۸۱/۱۰/۲۱ معاونت سلامت

۲۲-موسسات پژوهشی نیز می‌توانند با رعایت مقررات بدون ذکر نام پژوهش یا پزشکان در نشریات پژوهشی با اخذ مجوز قبلی از سازمان نظام پژوهشی آگاهی نمایند. (۴۰۲۱۳) مورخ ۸۱/۱۰/۲۱ معاونت سلامت

۲۳-پزشکان در تابلو، سر نسخه، کارت ویزیت و آگاهی در روزنامه و مجلات نمی‌توانند خود را معالج بیماری خاص غیر مرتبط با تخصص مربوط معرفی کنند.

۲۴-هر نوع فعالیت غیر درمانی نظیر:

آموزشی و پژوهشی
عرضه و فروش دارو
و اقلام آرایشی و بهداشتی
و تجهیزات پژوهشی

در مطب بدون اخذ مجوزهای رسیدگی

۲۵-پزشکان موظفند مشخصات فردی بیماران خود را بذکر تشخیص بیماری آنها را در مطب خود ثبت نمایند.

۲۶- در صورت مراجعه بعدی بیماران ، می باشد مراحل سیر بیماری و نتایج اقدامات درمانی انجام شده در پرونده بیمار قید گردد.

۲۷- گزارش دهی بیماریهای اعلام شده از طرف وزارت بهداشت اجباری می باشد.

۲۸- انجام اقدامات تشخیصی یا درمانی که طبق ضوابط باید در موسسه پزشکی مربوطه انجام گیرد و نیز انجام اعمال غیر مجاز در مطب ممنوع می باشد.

۲۹- ساعات فعالیت مطب بنا به زمان فعالیت هر پزشک به نحو مقتضی مشخص و اعلام گردد.

۳۰- مطب پزشکان تا زمان مراجعه بیمار میتواند فعالیت داشته باشد.

شرایط ارائه انواع گواهی

گواهی فعالیت:

جهت صدور گواهی فعالیت مطب پزشکان به طریق زیر عمل می شود:

۱- داشتن گزارشات بازدید از مطب

۲- ارائه قرارداد یکی از بیمه های خدمات درمانی، تامین اجتماعی و یا نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران

۳- ارائه تسویه حساب مالیات های مطب

گواهی فوت:

۱- پزشکانی می توانند از گواهی فوت استفاده نمایند که پروانه مطب معتبر و مطب فعال و عملکرد مورد تایید معاونت درمان مربوطه را داشته باشند.

۲- همچنین مراکزی می توانند از برگه گواهی فوت استفاده نمایند که پزشک واجد شرایط در آن مرکز شاغل باشد.

۳- گواهی فوت برای مواردی صادر می شود که شامل موارد ذیل نباشد:

هر موردی از فوت که علت مرگ قابل تشخیصی برای آن وجود ندارد.

فوت بیمار بستری شده در بیمارستان که تا ۲۴ ساعت پس از بستری فوت نموده و برای علت مرگ وی تشخیص دقیقی وجود ندارد.

هر مورد فوت که احتمال وقوع جرم عمد یا غیر عمدی در پیدایش یا تسریع آن محتمل است و ممکن است شاکی یا خواهانی برای عامل انسانی آن وجود داشته باشد.

۴- صدور گواهی فوت و جواز دفن موارد فوق الذکر به سازمان پزشکی قانونی محول می گردد.

۵- در مواردی که روند و علل مرگ کاملاً روشن است گواهی فوت که در بیمارستان یا توسط پزشکان بخش خصوصی صادر می گردد به منزله جواز دفن است.

۶- تعیین یا تائید علت فوت و صدور جواز دفن در موارد زیر الزاماً در پزشکی قانونی صورت خواهد گرفت :

مرگ ناشی از : قتل، خودکشی، هرگونه منازعه (درگیری فیزیکی یا لفظی)، هر نوع سلاح سرد یا گرم، حوادث رانندگی و تصادف (به هر شکل یا هر فاصله زمانی از حادثه)، مسمومیت (شیمیایی، دارویی، گاز گرفتگی و...)، سوء مصرف مواد مخدر، حوادث، (زلزله، سیل، سقوط، برق گرفتگی، سرمازدگی، گرمایندگی، صاعقه زدگی و...)، کار (حوادث شغلی، مواد آلاینده محیط کار و...)، مرگ درزندان، بازداشتگاه، پرورشگاه، اردوگاه، پادگان، آسایشگاه، مهمان سرا و...، مرگ در معابر و مجتمع عمومی و پارک ها، اقدامات تشخیصی و درمانی، مرگ حین یا متعاقب زایمان یا سقط جنین، مرگ حین یا متعاقب ورزش، مرگهای ناگهانی غیرمنتظره وغیر قابل توجیه، هر مرگی که احتمال شکایت از کسی مطرح باشد، هر مرگ

مشکوک ، مرگ افراد ناشناس و اتباع بیگانه ، مرگ ناشی از خشونت خانوادگی و مرگی که احتمال جغه یا جنایت در آن بود .

گواهی ولادت:

-پزشک یا مامایی که در حین ولادت حضور و در زایمان دخالت داشتند مکلف به صدور گواهی ولادت بوده و بایستی یک نسخه آن را در مهلت اعلام شده به ثبت احوال محل ارسال نمایند

گواهی فعال بودن مطب:

-ساعات کار موظف ماهیانه پزشکان دارای پروانه و یا مجوز مطب در بیمارستان ها و درمانگاه ها و مطب جهت صدور گواهی فعال بودن مطب ، **حداقل سه نوبت کاری در هفته** در مراکز یاد شده و مطب می باشد

تاسیس مطب دوم :

۱- پزشکی که برگ تجدید نام نویسی سالانه خود را تکمیل می نماید اگر روزهای مطب و ساعت آن با هم دیگر تلاقی نداشته باشد . طی فرمی که در سازمان نظام پزشکی تکمیل می نماید با امضاء ریاست سازمان ، مجوز تاسیس مطب دوم ، با رعایت سایر شرایط برای پزشک در خواست کننده صادر می شود .

۲- در مورد شهرهای اطراف تهران با موافقت نظام پزشکی محل و شبکه بهداشت و درمان منطقه می بایست صورت گیرد . همچنین معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی شهر مربوطه از تاسیس مطب دوم پزشک متقارضی اطلاع حاصل کند.

۳- پزشکانی که قصد دارند **مطب مشترک** دایر کنند می توانند تابلو با ذکر نام پزشکان اداره کننده مطب داشته باشند به شرط آنکه ابعاد تابلو از دوبرابر ضوابط سازمان تجاوز نکند.

۴- دایر نمودن مطب دوم در یک شهر براساس شهر قید شده در پروانه مطب با ذکر ساعت کار و نشانی دو مطب و با کسب اجازه از سازمان نظام پزشکی و اطلاع معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی شهر مربوطه بلامانع است.

پزشکی فیزیکی و توانبخشی

- ۱- متخصصین پزشکی فیزیکی و توانبخشی مانندسایر متخصصین می توانند بیماران رشته تخصصی خود را معاینه و بادستورات داروئی، توانبخشی و یا تجویز وسایل کمکی درمان نمایند.
- ۲- ضمناً متخصصین مجاز به انجام الکترو میوگرافی در محل کار خودبوده و می توانند مسئولیت فنی موسسات توانبخشی رانیز بعهده گیرند

(۳۴۸۱۰ مورخ ۷۴/۲/۲۳ مدیر کل امور پروانه ها)

متخصصین رادیو تراپی و انکولوژی

- ۱- متخصصان این رشته در محدوده درمان solid tumor مجاز به انجام شیمی درمانی می باشند.
- ۲- انجام شیمی درمانی سرپائی با رعایت اصول علمی و تحت نظارت پزشک و بودن وسایل کافی و مناسب در مواردی که زمان انفوژیون دارو محدود باشد (حداقل ۳-۲ ساعت) صحیح است و منع قانونی ندارد.
- ۳- داشتن امکانات و وسایل احیاء در مطلب الزامی است.
- ۴- حداکثر سه تخت برای هر مطب قابل پیش بینی است.
- ۵- حضور پزشک و نظارت مستقیم آن در زمان شیمی درمانی ضروری است.
- ۶- حضوریک نفر پرستار آموزش دیده مجرب در مطلب (جهت انجام شیمی درمانی) الزامی است.
- در ضمن شرایط شیمی درمانی در مطلب برای رشته فوق تحصیلی هماتولوژی، انکولوژی تابع بندهای فوق الذکر می باشد.

(۲۸۱۳۶ مورخ ۷۷/۱۲/۱۹)

متخصصین ارتوپدی

- ۱- متخصص ارتوپدی می تواند هرگونه آرتروسکوپی را نجام دهد

۲- انجام آرتروسکوپی در مراکزی که وسایل کافی داشته باشند و از نظر عفونت مراعات بشود ، می تواند به صورت سرپایی (Day clinic) انجام شود.

(۳۵۲۰۶ مورخ ۸۰/۸/۲ معاونت سلامت)

انجام و تفسیر دانسیتومتری:

در خصوص انجام و تفسیر دانسیتومتری به شرح ذیل اقدام گردد:

الف- دستگاههای دانسیتومتری به عنوان یک وسیله تشخیصی پاراکلینیکی در مطب های شخصی متخصصین واجد شرایط قابل استفاده و راه اندازی می باشد .

ب- کلیه متخصصین رشته های داخلی، ارتوپدی و زنان مجاز به انجام دانسیتومتری می باشند، منوط به آنکه گواهی آموزش لازم را از گروه آموزشی مربوط دانشگاه و یا انجمن علمی تخصصی رشته های فوق داشته باشند.

ج- رشته های پزشکی هسته ای و رادیولوژی جهت انجام دانسیتومتری نیاز به ارائه گواهی آموزش یا تایید انجمن علمی تخصصی مربوطه را ندارند.

د- نصب دستگاه های مذکور به دلیل داشتن کمترین دوز اشعه نیازی به رعایت ضوابط بهداشت پرتوها را ندارند.

ه- بهره برداری از دستگاه های مذکور و نظارت بر انجام و تهیه گزارشات مربوط به آن توسط متخصصین واجد شرایط فوق الذکر مجاز می باشد.

(۱۰۹۸۳۵ مورخ ۸۰/۹/۵ معاونت سلامت)

انجام اسپیرومتری :

۱- متخصصین رشته های داخلی ریه ، جراحی توراکس، ایمونولوژی وآلرژی اطفال ، طب کار می توانند بدون ارائه گواهی آموزش مبادرت به انجام و تفسیر اسپیرومتری نمایند .

۲- متخصصین رشته های داخلی و کودکان در صورت ارائه گواهی دوره آموزش از بخش های آموزشی دانشگاهی و یا انجمن و جامعه متخصصین ریه می توانند به انجام و تفسیر اسپیرومتری بپردازنند .

۳- متخصصین داخلی فارغ التحصیل ۱۳۷۹ و قبل از آن در صورت نداشتن گواهی از دانشگاه مربوطه برای انجام و تفسیر اسپیرومتری ملزم به ارائه دوره بازآموزی مدون یا گواهی جامعه متخصصین داخلی می باشند.

(۹۵۱۳۶ مورخ ۸۰/۸/۴ معاونت سلامت)

۴- در خصوص شرایط و مدار ک لازم پزشکان که مجاز به انجام اسپیرومتری هستند و پیر و اعلام نظر انجمان متخصصین ریه ایران مبنی بر اعلام آمادگی و همکاری جهت آموزش اسپیرومتری، ارایه گواهی دوره آموزشی اسپیرومتری که توسط بیمارستانهای آموزشی دانشگاهی با تایید دپارتمان داخلی و یا انجمان متخصصین ریه ایران صادر گردند معتبر خواهند بود.

۵- انجام و تفسیر اسپیرومتری جزء برنامه آموزشی دستیاران داخلی قرار داشته و مهارت نامبردها در این زمینه

مورد آزمون قرار می گیرد، بدین ترتیب لزومی به ارائه گواهی جداگانه برای انجام و تفسیر اسپیرومتری از سوی متخصصین داخلی وجود ندارد. (۱۰۷۴۸۵۰ مورخ ۸۷/۹/۱۷ معاونت سلامت)

در خصوص تفسیر و انجام EEG به شرح ذیل اقدام می گردد:

الف- کلیه **متخصصین داخلی مغز و اعصاب** بدون ارائه گواهی مجاز به انجام و تفسیر EEG هستند.

ب- کلیه متخصصین مغز و اعصاب کودکان بدون ارائه گواهی مجاز به انجام EEG کودکان زیر ۱۴ سال هستند.

ج- کلیه **روانپزشکان و جراحان مغز و اعصاب** که دوره یک ساله را در یک مرکز معتبر دانشگاهی گذرانده اند مجاز به انجام EEG می باشند منوط به اینکه مدرک مذکور به تایید شورای گروه آن مرکز آموزشی رسیده باشد.

د- سایر رشته های تخصصی مجاز به انجام EEG نمی باشند.

ه- انجام EEG (اپراتوری) یا توسط خود پزشک یا توسط فردی که تحت نظر پزشک متخصص مربوطه آموزش دیده باشد، مجاز می باشد. این افراد زیر نظر پزشک واجد شرایط مجاز به انجام EEG خواهند بود.

(۱۰۱۹۰۶ مورخ ۸۰/۹/۸ معاونت سلامت)

متخصصین داخلی و گوارش

-پزشکان متخصصان داخلی در صورتی می توانند به انجام فعالیت آندوسکوپی (فوقانی : گاستروسکوپی وسیگموئیدوسکوپی) بپردازنند که واجد شرایط ذیل باشند :

۱ - ارائه گواهی مبنی برگذراندن دوره آموزش علمی و عملی آندوسکوپی در طی دوره دستیاری داخلی ازبخش گوارش دانشگاه محل تحصیل

۲- گواهی شرکت در حداقل سه دوره کارگاه آموزش آندوسکوپی

۳- عضویت در انجمن متخصصین گوارش وکبد ایران وشرکت مستمردر دوره های بازآموزی که توسط انجمن برگزار خواهدشد. گواهی صادره انجمن به همراه تصویر پروانه مطب به اداره کل صدور پروانه های معاونت سلامت وزارت بهداشت ارسال گردد .

۴- پس از دو سال تنها آن دسته از متخصصین داخلی قادر به تداوم این کار خواهندبود که دوره های مخصوص نوآموزی و بازآموزی معاونت آموزشی را طی نمایند. و تنها آندوسکوپی فوقانی وسیگموئیدوسکوپی توسط همکاران متخصصین داخلی مجاز می باشد.

(۳۱۶۵۴ مورخ ۸۳/۳/۶)

متخصصین زنان و زایمان

۱- پزشکان متخصص زنان و زایمان (غیر پرتوشناس) که دوره خاص سونوگرافی مورد تائید معاونت آموزشی وزارت متبوع را نگذرانده اند. نمی توانند از دستگاه سونوگرافی برای درمان بیماران خود استفاده نمایند

۲- آن دسته از متخصصان زنان وزایمان که از قبل مجوز انجام سونوگرافی مورد تائید معاونت امورآموزشی را دارند می توانند فقط جهت بیماران خود بدون تابلو و سرنسخه خودداری از ارائه گزارش به کار خود ادامه دهند.

۳- فقط میتوانند بیماران خود را پذیرش و در زمینه رشته تخصصی خود سونوگرافی نمایند و از سونوگرافی بیماران ارجاعی از سوی سایر پزشکان خودداری کنند.

۴- از گزارش سونوگرافی انجام شده خودداری نمایند. ضمناً اخذ مجوز رسمی از وزارت بهداشت درمان (اداره کل صدور پروانه ها) در این رابطه ضروری نیست.

۵- ماما یاپزشکی که در حین ولادت حضور و درزایمان دخالت داشته مکلف به صدور گواهی ولادت وارسال یک نسخه آن به ثبت احوال محل در مهلت اعلام شده می باشد.

۶- سقط درمانی با تشخیص قطعی سه پزشک متخصص و تأیید پزشکی قانونی مبنی بر بیماری جنین که به علت عقب افتادگی یا ناقص الخلقه بودن موجب حرج مادر است و یا بیماری مادر که با تهدید جانی مادر توأم باشد قبل از ولوج روح (۴ ماه) با رضایت زن مجاز می باشد و مجازات و مسئولیتی متوجه پزشک مباشر نخواهد بود.

متخصصین چشم

۱- فروش لنزهای رنگی و طبی بدون تجویز چشم پزشک و خارج از مراکز ارائه خدمات اپتومتری پروانه دار، دایر کردن مراکز دندانپزشکی وارائه خدماتی که در حیطه وظائف دندانپزشک می باشد، توسط تکنسین های دندانپزشکی و کمک دندانسازان تجربی و افرادی که پروانه اشتغال پزشکی ندارند، ممنوع بوده و به طور قانونی پیگیری می شود.

۲-تجویز عدسی (کنتاکت لنز) طبق آئین نامه تجویز عینک طبی فقط در صلاحیت چشم پزشکان است لذا ضمن جلوگیری از انجام این امر توسط مراکز معرفی شده، با پرونده تنظیمی به کمیسیون تعزیرات معرفی گردند.

۳-همچنین به استثناء کارشناسان بینائی سنجی در دفاتر کار درامر تجویز عینک نیز فعالیت می نمایند لزومی به وجود عینک در موسسات ساخت و فروش عینک طبی نمی باشد. ضمناً تاکید می شود عینک سازان طبی دارای پروانه های قانونی، مجاز به تعیین نمره عینک نمی باشند.

۴- فقط دارندگان مجوز ساخت و فروش عینک طبی از وزارت بهداشت و فارغ التحصیلان بینایی سنجی از دانشگاههای سراسر کشور مجاز به اخذ پروانه تاسیس ساخت و فروش عینک طبی می باشند. (۵۸۶۰ مورخ ۱۲/۱۸/۸۰ مدیریت درمان)

هومئوپاتی

۱- مدرک تحصیلی کلیه پزشکان عمومی که دوره هومئوپاتی را دریکی از مراکز آموزشی معتبر مورد تأیید معاونت آموزشی وزارت متبع گذرانده باشند، به عنوان پزشک عمومی -هومئوپات مورد ارزشیابی قرار می گیرد.

۲- پزشکان عمومی که دوره مذکور راسپری نموده باشند و مدرک آنها به تأیید مراجع ذیصلاح رسیده باشد، تنها بشرطی می توانند پروانه مطب دریافت کنند که امتیازات لازمه جهت کسب پروانه مطب هر شهر را احراز کرده باشند.

۳- عنوان پروانه مطب، سرنخه و تابلو عبارت خواهد بود:

دکتر.....

پزشک عمومی

هومئوپات

۴- کلیه مقررات شغلی انتظامی پزشکان در مورد این پزشکان نیز قابل اجرا خواهد بود.

۵- این افراد طبق مقررات حق نسخه پیچی و تحويل دارو در مطب را ندارند . (۲۶۱۴۸ مورخ ۲۷/۱۱/۲۸)
معاونت درمان وزارت بهداشت)

انرژی درمانی

- انرژی درمانی روندی غیرقانونی است که موجب اختلال در درمان بیماران و تاخیر و یا توقف درمان علمی آنها خواهد بود.

تغذیه و رژیم درمانی

۱- فقط متخصصان داخلی ، گوارش و قلب می توانند در زمینه رژیم درمانی و تغذیه در مطب خود فعالیت نمایند .

پزشکان عمومی مجاز به ذکر عنوان تغذیه و رژیم درمانی بر روی تابلو ، سرنسخه و کارت ویزیت نیستند.

افرادی که می توانند مبادرت به مشاوره

تغذیه و رژیم درمانی نمایند :

- کارشناس (لیسانس) تغذیه
- کارشناس ارشد (فوق لیسانس) تغذیه
- دکترا (PHD) تغذیه

افراد فوق الذکر پس از اخذ مجوز فعالیت می توانند به امر تغذیه و رژیم درمانی بپردازنند.

کایرو پراکتیک

کایرو پراکتیک رشته‌ای است که به تنظیم و تطبیق مفاصل بدن توسط دست و صورت می‌پردازد.

وظائف دکترای حرفه‌ای کایرو پراکتیک شامل موارد ذیل می‌باشد:

۱- ملزم به استفاده از عنوان دکتر کایرو پراکتیک در تابلوی دفتر کار می‌باشند.

۲- پذیرش بیماران به صورت غیر مستقیم (رجاعی از پزشکان)

۳- ارجاع بیمار به پزشکان متخصص ذیربط جهت مشاوره پزشکی

۴- معاینه بیماران در صورت لزوم با حضور یکی از محارم صورت پذیرد.

۵- تشکیل پرونده و ثبت مشخصات کامل و سیر بیماری و نگهداری دفتری برای آمار

۶- کایرو پراکتیکها می‌توانند از درمانهای جانبی نظیر:

اولتراسوند

تحریک الکتریکی عضلات

گرمایش

سرما

به صورت محدود در جهت اهداف درمانی و کمک به عمل تنظیم و تطبیق مفاصل استفاده نمایند.

۷- از وظایف حیطه کایرو پراکتیکها

این موارد را شامل می‌باشد:

۸- حق تجویز هیچ نوع دارو و دستور انجام آزمایشات کلینیکی و پاراکلینیکی را ندارند.

۹- مجاز به انجام تزریقات داخل مفصلی نیستند.

۱۰- منحصراً مجاز به صدور گواهی استراحت می باشند ولی جهت صدور گواهی صحت مجاز نمی باشند.

(۲۶۳۴۵) مورخ ۷۶/۱۲/۲۶ سازمان نظام پزشکی

ناتروپرلاکتیک

- افراد دارای مدرک تحصیلی معادل دکتری حرفه ای ناتروپرلاکتیک می توانند تحت نظر یک نفرپزشک دارای پروانه مطب معتبر و تحت شرایط زیر فعالیت نمایند:

۱- از تابلو و سرنسخه جداگانه استفاده ننمایند.

۲- قسمت طب سوزنی و مطب پزشک دریک ساختمان و محل متمرکز باشد.

۳- خدمات مزبور در ساعات فعالیت مطب ارائه گردد

(۲۱۵۸۹۸) مورخ ۷۵/۷/۷ مدیر کل صدور پروانه ها

طب سوزنی

۱- طب سوزنی یک روش درمانی می باشد.

۲-پزشکانی که دوره مورد قبول معاون آموزشی و امور دانشگاهی راکه **حداقل شش ماه** می باشد، طی نموده باشند می توانند از این روش به عنوان یک روش درمانی **بدون داشتن تابلو و سرنسخه و تبلیغات در مطب استفاده نمایند.**

۳- فقط کسانی که دارای دکترای طب سوزنی هستند می توانند از عنوان طب سوزنی در تابلو و سرنسخه و کارت ویزیت استفاده کنند.

۴- دوره آموزش کسانی که پزشک نبوده و ارزشیابی کارشناسی یا کارشناسی ارشد دریافت می کنند، باید تحت نظر انتظامی دارای مجوز معاونت سلامت فعالیت نمایند. (۱۱۳۵ مورخ ۸۱/۱۰/۲۴ مرکز برنامه ریزی و هماهنگی در امور درمان)

حجامت

۱- انجام حجامت در مطب پزشکان جایگاه قانونی ندارد و فقط می تواند در قالب طرح تحقیقاتی صورت پذیرد.

۲- انجام تحقیقات در مراکز پژوهشی پزشکی تحت نظر دانشگاههای علوم پزشکی و ارجحیت در بیمارستانهای دانشگاهی قابل انجام است. پژوهش باید بدون حق انتفاع و با رعایت کلیه اصول اخلاق پزشکی در خصوص پژوهش‌های INVASIVE انجام شود.

۳- در محل انجام طرح تحقیقاتی رعایت این نکات

ضروری می باشد:

(۱۶۶۲۴ مورخ ۸۵/۴/۲۵ معاونت سلامت)

رعایت نکات بهداشتی

نداشتن تابلو سرنسخه و تبلیغات

در محل اجرای طرح تحقیقاتی

تجویز دارو در مطب

- ۱- فروش و تحويل هرگونه دارو ، ملزومات و تجهیزات پزشکی در مطب ممنوع می باشد.
  - ۲- مصرف داروهای اورژانس در موارد فوریتهای پزشکی و استفاده از ملزومات و تجهیزات پزشکی در درمانهای سرپائی و سایر اقدامات مجاز در مطب ، بعنوان مواد مصرفی خدمات پزشکی تلقی شده و مشمول ضابطه فوق نمی باشد.(لیست داروهای تراالی اورژانس در آخر دفترچه موجود می باشد.)
  - ۳- با توجه به اطلاعیه شماره ۱۷ دفتر تحقیق و توسعه معاونت غذا و دارو ، تولید و توزیع ومصرف داخلی آمپولهای دیکلوفناک سدیم (ولتارن) و پیروکسیکام به علت عارضه برگشت ناپذیر فلچ پا ، نکروز در محل تزریق، می بایست قطع شود .
  - ۴- توزیع فرآورده های تزریقی دیکلوفناک و ترامadol در داروخانه های غیر بیمارستانی ممنوع است.
  - ۵- پزشکان بایستی از تجویز فرآورده های تزریقی دیکلوفناک و ترامadol در نسخ بیماران سرپایی خودداری نمایند.
  - ۶- تزریق فرآورده های تزریقی دیکلوفناک و ترامadol در مراکز غیربیمارستانی و بیماران سرپایی مجاز نمی باشد.
  - ۷- در حال حاضر توزیع و مصرف داروهای مذکور محدود به مراکز درمانی مجهر به سیستم اورژانس می باشد.
- (۱۳۶۷۸۹ مورخ ۸۳/۱۱/۲ معاونت سلامت)
- ۸- هنگام تجویز آمپول دیکلوفناک سدیم (ولتارن) به این نکات توجه شود:
- (۲۲۶۱ مورخ ۸۱/۲ معاونت غذا و دارو)
- ۱- فقط به بیماران بستری در بیمارستان اختصاص یابد.
  - ۲- در کودکان زیر ۱۵ سال ممنوع است.

۳-۸-باید به صورت عمیق در ربع فوقانی خارجی عضله گلوتئال تزریق گردد تا از ایجاد آسیب احتمالی به عصب یا بافت جلوگیری گردد.

۴-۸-از تزریق آن در موارد غیرضروری نظیر تب-سرماخوردگی-دردهای خفیف جدا خودداری گردد.

۵-در موارد دردهای شدید که تزریق عضلانی دو آمپول در فاصله چند ساعت لازم است در هر یک از عضلات گلوتئال راست و چپ فقط یک آمپول تزریق گردد.

۶-۸-نباید بیش از دو روز مصرف گردد و در صورت نیاز بیش از دو روز می توان از قرص یا شیاف دیکلوفناک سدیم یا سایر داروهای ضد درد استفاده نمود.

۷-۸-فلج برگشت ناپذیر پا،افتادگی مج پا و نکروز در محل تزریق از جمله عوارض آن می باشند.

۹- با تجویز داروهای خارج از فهرست توسط پزشک (در مطب) و فروش آنها توسط داروخانه ها بدون نسخه پزشک **مانندالکل-متادون و بنزودیازپین ها** در چارچوب مقررات برخورد خواهد شد.

۱۰-براساس ضوابط تحويل داروی مخدر به مطب ها امکان پذیر نمی باشد .

۱۱-پزشکان حق تجویزداروهای غیر مجاز وخارج از فهرست رسمی کشوراندارند و در صورت تخلف موضوع بررسی و در صورت تکرار، پروانه آنها لغو می گردد .

۱۲-پزشکان وسایر حرف پزشکی به هیچ وجه حق فروش دارو خارج از داروخانه راندارند و این امر جرم محسوب می گردد و قابل پیگرد قضائی است .

۱۳- نسخه های گران قیمت وخارج از حد متعارف (خصوصا فرآورده های آرایشی وبهداشتی و پوستی) باید در کمیته نسخ ارزیابی گردد و در صورت نبود توجیه علمی و یا عدم ضرورت و یا وجود اقلام غیر مجاز برخورد قانونی صورت می پذیرد.

(۲۶۴۷۰ مورخ ۸۵/۲/۲ دفتر وزیر)

پزشکان می توانند در این موارد فعالیت نمایند"

۱-مبادرت به گرفتن نوار الکترو کاردیو گرافی توسط پزشکان در راستای تشخیص بلا مانع است .

۲-همچنین مبادرت به انجام اکوکاردیوگرافی با رعایت کلیه ضوابط و مقررات و رعایت اصول انطباق امور پزشکی باموزاین شرعی مقدس در مطب بلا مانع می باشد.

- ۳- کلیه پزشکان عمومی می توانند در مطب از دستگاه نوار قلب وست جراحی صغیر استفاده نمایند
- ۴- کلیه اعمال تشخیصی و درمانی که برای انجام آن نیاز به بیهودگی عمومی یا موضعی نباشد و ایجاد خطر ننماید در مطب قابل انجام است.
- ۵- هر نوع عمل جراحی یا طبی مشروع که با رضایت شخص یا اولیاء یا سرپرستان یا نمایندگان قانونی آنها و رعایت موازین فنی و علمی و نظمات دولتی انجام شود. جرم محسوب نمی شود و در موارد فوری رضایت ضروری نخواهد بود.
- ۶- انجام واژکتومی مانند سایر اعمال جراحی سرپائی در مراکز و مطب ها و درمانگاه هایی که دارای ضوابط قابل قبول وزارت بهداشت درمان و معاونت درمان دانشگاه های علوم پزشکی هستند قابل اجرالاست. (۱۲/۱۱/۸۲ مورخ ۸۵۶۰۹ مدیر کل سلامت خانواده و جمعیت)
- ۷- انجام واژکتومی در مطب پزشکان عمومی دارای مجوز (گواهی گذراندن دوره فوق) متخصصین جراحی- واورولوژی بلامانع می باشد. (۱۰/۳۶۱۰ مورخ ۸۰/۸/۲۲ معاونت سلامت)
- ۸- صدور گواهی استراحت و دارو بدون معاینه بیمار جرم محسوب شده و از نظر مقررات انتظامی پزشکینیز تخلف می باشد. (۱۴۴۲ مورخ ۷۹/۹/۱۲ دفتر وزیر)
- ۹- انجام اعمالی مانند جراحی پلاستیک بینی در مطب برخلاف قوانین مصوب است و اینگونه اعمال صرفا باید در بیمارستان ها انجام شود.

آموزشگاه های «مراقبت پوست و مو»

عناوین انتخاب شده برای آموزشگاه های «مراقبت پوست و مو» از عنوانین پزشکی بوده و اعمال انجام شده در این مراکز اکثرا جنبه پزشکی و درمانی دارند که همگی جزء وظائف قانونی پزشکان می باشد و تعیین استانداردهای خدمات درمانی و بهداشتی از وظائف وزارت بهداشت می باشد. (۱۳۰/۸۵ مورخ ۸۱/۸/۱۳ دفتر وزیر)

تجهیزات قابل استفاده در مطب

۱-در مطب های که جراحی های سرپائی و یا معاینات زنانگی بعمل می آید ، وجود دستگاه فور یا اتوکلاو جهت استریلیزاسیون وسایل و ابزار جراحی و معاینه الزامی است.

۲-بکارگیری فن آوری و استفاده از تجهیزاتی که کاربرد آنها نیاز به اخذ پروانه فعالیت خاص دارند در مطب ممنوع است.

نظیر: وسایل پرتوپیزشکی

پزشکی هسته ای

رادیوتراپی

توانبخشی

اپی لیزر (لیزر پوست)

لیزیک (لیزر چشم)

۳-روشها و وسایل تشخیصی درمانی نظیر دستگاههای EEG,EMG,NCV,EKG ، دانسیتومتری ، سونی کولیت ، کرایو ، کوتر ، الکترولیز ، هیدرودرمی ، الکترواکوپانکچر ، چراغ مادون قرمز ، UV با رعایت مقررات و ضوابطی که از طرف وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در هر مورد تدوین کرده است ، در مطب قابل استفاده و بهره برداری است

۴-در خصوص دستگاههای قابل استفاده در مطب که نیاز به تبحر خاص و یا گذراندن دوره آموزشی مشخصی می باشند ، دستورالعملهای مربوطه از طرف وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به دانشگاههای علوم پزشکی و سازمان نظام پزشکی اعلام می گردد (نظیر نحوه و شرایط آندوسکوپی در مطب ، شرایط راه اندازی دستگاه دانسیتومتری و اپی لیزر و غیره).

(۱۸۲۲) مورخ ۱۲/۸/۸۲ مرکز برنامه ریزی و هماهنگی در امور درمان)

بکارگیری دستگاه تست ورزش در مطب :

۱- انجام تست باید توسط متخصص قلب و عروق باشد .

۲- امکانات احیاء قلبی -ریوی (CPR) در مطب به طور کامل وجود داشته باشد.

۳- قبل از انجام تست، هماهنگی با یکی از مراکز درمانی جهت پذیرش بیمارانی که دچار هرگونه عارضه خطناک ناشی از این تست می گردند انجام شده باشد.

۴- در هر حال توصیه می شود این تست بدلیل مخاطرات احتمالی، ترجیحاً در بیمارستان‌ها انجام شود.

(۷۷۴۱) مورخ ۸۲/۵/۱۲ مرکز برنامه ریزی و هماهنگی در امور درمان

- نحوه کار با دستگاههای لیزر جراحی :

(۸۷۵۹۷) مورخ ۸۴/۱۰/۵ معاونت سلامت

۱- کلیه پزشکان که دارای گواهینامه کار با دستگاههای لیزر جراحی بوده یا از این پس متلاصصی کار با این دستگاهها می باشند، باید دارای مجوز مورد تایید اداره کل صدور پروندهای وزارت متبع باشند.

۲- اداره کل صدور پروندها موظف است نسبت به بررسی مدارک و صدور مجوز کار با دستگاههای لیزر جراحی متلاصصی که واجد مدارک ذیل می باشند، اقدام نماید:

۱-۱- برداشتن پره بورد تخصصی هریک از رشته‌های جراحی و بیماریهای پوست

۱-۲- گواهینامه حضور دریک دوره آموزشی مربوطه با توجه به تخصص، مشتمل بر مبانی تئوری بیوفیزیک دستگاههای لیزر جراحی، ایمنی واکنش بافتی، اندیکاسیونها، رسیدگی به بیمار، تجربه عمل بر روی موجود زنده و بیجان

۲-۳- مجوزهای صادره هر سه سال باید تجدید گردد و در صورت ارائه مدرک دال بر کاربروی حداقل ۸ مورد بدون عارضه و نیز حضور در دوره بازآموزی که توسط انجمن‌های تخصصی مربوط برگزار خواهد گردید، تمدید می گردد.

۳- فعالیت پزشکان عمومی با دستگاههای الکترولیز، الکتروکوتور، کرایوتراپی و لیزر مجاز نمی باشد.

۴- انجام الکترولیز توسط پزشک عمومی با متخصص پوست منع قانونی ندارد.

۵- ذکر گواهینامه طی دوره‌های آموزشی خارج از کشور توسط شرکت یا کارخانه سازنده لیزر ممنوع می باشد.

۶- متقاضی ورود دستگاههای لیزر جراحی باید پس از اخذ مجوز کار با این دستگاهها از اداره کل صدور پروانه های وزارت بهداشت، به اداره کل تجهیزات پزشکی وزارت متابع مراجعه نماید.

۷- اداره کل تجهیزات پزشکی موظف است پس از بررسی مجوز کار با دستگاههای لیزر جراحی صادره از اداره کل صدور پروانه های وزارت متابع نسبت به بررسی و تایید تقاضای ورود دستگاه مربوط طبق ضوابط اقدام نماید.

۸- صدور گواهی کار با دستگاههای لیزر توسط وزارت متابع تنها به منزله تایید توانایی تخصصی افراد جهت کار با دستگاه مذکور بوده و قید آن در تابلو و سرنخه ممنوع است.

۹- تنها قیچ دوره های آکادمیک دانشگاهی معتبر که توسط معاونت محترم آموزش و امور دانشگاه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تایید شده، در سرنخه، مهریا تابلو بلا منع می باشد.

۱۰- هرگونه فعالیت درمانی و تخصصی با دستگاه های لیزر در کشور می بایست بر اساس مجوز مربوطه که توسط وزارت متابع صادر می گردد، انجام پذیرد.

۱۱- استفاده از دستگاه های مذکور توسط گروه های تخصصی غیر مربوط محل قانونی ندارد و اداره نظارت بر درمان دانشگاه ها موظف به برخورد قانونی با موارد تخلف می باشند. (۱۸۷۲ مورخ ۲۲/۲/۸۱) مرکز برنامه ریزی و هماهنگی در امور درمان)

URD

(ULTRA RAPID DETOXIFICATION)URD— می بایست حتماً توسط پزشک متخصص بیهوشی پس از ارجاع از سوی روانپزشک و در بیمارستان مجهز به CU انجام گیرد

رعايت حقوق بيماران

با توجه به لزوم رعايت كامل حقوق بيماران، موارد زير يادآوري و بر رعايت كامل آن تاكيد مي گردد:

۱ - در هر ساعت نباید بيش از ۶ نفر بيمار ويزيت گردد.

۲ - ويزيت همزمان ۲ یا چند نفر بيمار به هيچ وجه جايز نمي باشد.

۳- به هیچ وجه نباید از حضور همسر بیمار ممانعت شود.

ساختمان یا مجتمع پزشکان

۱- ساختمان پزشکان : به چند مطب پزشکی یا دندانپزشکی اطلاق می گردد که در یک ساختمان هر کدام باداشتن مطب و تابلو و سرنخه مستقل و پروانه تاسیس مطب به درمان بیماران خود بپردازند .

۲- فعالیت پزشکان در یک ساختمان با مطب های مجزا و در شیفت های مختلف با داشتن تابلو و سرنخه مستقل بلا مانع می باشد (۸۱/۱۳۱۶۴ مرکز برنامه ریزی و هماهنگی در امور درمان)

۳- در این ساختمان متخصص رادیولوژی ، کلینیکال پاتولوژی و طب فیزیکی و توانبخشی دفاتر کار مامائی ، بینائی سنجی و مشاور تغذیه ورزشی درمانی هم در صورت داشتن پروانه و مجوز مربوطه می توانند فعالیت داشته باشند

۴- تابلواین ساختمان (ساختمان پزشکان) می تواند در بالای تابلوهای پزشکان دارای نام یا شماره خاص باشد یک تابلو وابعاد آن حداقل 70×50 سانتی متر باشد .

۵- وجود اتاق عمل سرپائی و تخت اضافه برای سرم تراپی یا شیمی درمانی در ساختمان پزشکان ممنوع می باشد و در هر صورت ساختمان یا مجتمع پزشکی نباید شرایط درمانگاهی داشته باشد

۶- ساختمان پزشکان موسسه پزشکی محسوب نمی گردد

۷- بکاربردن عنایینی مانند درمانگاه ، کلینیک ، پلی کلینیک ، موسسه پزشکی برای ساختمان و مجتمع پزشکان ممنوع می باشد.

۸- تابلوی کلیه ی پزشکان شاغل در اینگونه مجموعه ها باید برابر ضوابط سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران در محل مناسب و در معرض دید نصب گردد.

۹- فعالیت متمرکز و جمعی پزشکان در محل مطب خود در یک ساختمان تحت عنوان ساختمان پزشکان در صورتیکه تابلو هریک از پزشکان به صورت جداگانه ذیل تابلو ساختمان نصب گردیده شده باشد و هر کدام از ایشان دارای سرنخه مستقل باشند بلا مانع است.

تابلو مراکز

(۱۱۱۷۴۱) مورخ ۸۴/۱۲/۱۰ معاونت سلامت

- ۱- فقط یک تابلو به اندازه (۲۱۰×۱۵۰ سانتی متر) برای بیمارستان ها، درمانگاه ها و مراکز جراحی محدود
- ۲- یک تابلو به اندازه (۱۴۰×۱۰۰ سانتی متر) برای موسسات رادیولوژی، سونوگرافی، آم، آر، آی، سی تی اسکن، پزشکی هسته ای، رادیوتراپی، فیزیوتراپی، مراکز مشاوره پرستاری، خدمات پزشکی بالینی در منزل، ارتوپدی فنی، عینک سازی
- ۳- کلیه مطب ها و دفاتر کار با دو تابلو به اندازه (۵۰×۷۰) که پزشکان و دندانپزشکان با ذکر پزشک عمومی و دندانپزشک عمومی می توانند سه رشته تخصصی خود را در تابلو و سرنخه قید نمایند. در غیر این صورت موسسات خاطی به اداره پروانه ها و مطب ها و دفاتر کار به نظام پزشکی استان ها معرفی می شوند.

موسسات پزشکی

- ۱- ایجاد کلیه موسسات پزشکی، پیراپزشکی و حرف وابسته پزشکی به هر نام و عنوان (نظریه بیمارستان، درمانگاه، مرکز جراحی محدود، رادیولوژی، داروخانه، فیزیوتراپی، آزمایشگاه، عینک طبی و...) ملزم به اخذ پروانه های قانونی (تأسیس و مسئول فنی) از وزارت متبوع می باشد. و با متخلفین برابر ضوابط و مقررات اقدام خواهد شد.
- ۲- هرگونه تغییر در مطب که شبیه ایجاد موسسه پزشکی را داشتی کند غیرمجاز و منوط به اخذ مجوز می باشد.
- ۳- نصب هرگونه آگهی یا تابلو با ذکر عناوین یا کارائی خاص که نام گذاری مطب یا مجموعه مطب ها را به دنبال داشته و تداعی موسسه پزشکی را بنماید، نیاز به اخذ موافقت کمیسیون قانونی ماده ۲۰ و صدور پروانه مستقل و معرفی و تصویب صلاحیت مسئول فنی دارد و در موارد عدم صدور پروانه، استفاده کنندگان ملزم به جمع آوری عنوان خاص هستند.

۴- پزشکانی که توسط موسسات پزشکی (بیمارستان، درمانگاه) به عنوان مسئول فنی معرفی می گرددند تا مدت یکسال غیر قابل تغییر خواهد بود مگردر صورت فوت یا ابتلا به بیماری هایی که حضور مسئول فنی را در موسسات پزشکی غیر ممکن می سازد

۵-حضور مسئول فنی در موسسه حداقل در یک شیفت درمانی مشخص، ضروری است و در غیاب خود لازم است فردی واجد شرایط و صلاحیت را به عنوان قائم مقام معرفی نماید ولی بهر صورت مسئولیت اداره واقدامات رخ داده، کماکان بعهده مسئول فنی خواهد بود.

۶-چنانچه مسئول فنی بهر علت (مسافرت، بیماری و...) بیشتر از دو ماه از حضور در موسسه غیبت نماید، پروانه اولغو خواهد داشد.

مطب شبانه روزی:

۱-دایر نمودن مطب شبانه روزی تنها با نصب تابلو نام پزشک و ذکر ساعت کار ممکن بوده واستفاده از سایر عناوین و تابلوهای با نام خاص و فعالیت شخص دیگری در آن محل غیر مجاز است

۲- تنها عناوین مجاز قابل استفاده قبل و بعد از نام پزشک، همان عنوان های ذکر شده در پروانه مطب بوده و هرگونه تغییر و تفصیل، تنها پس از تبدیل پروانه مطب امکان پذیر می باشد.

شرایط تاسیس واحد تزریقات و پانسمان در مطب

واحد فوق محلی است که امور تزریقات و پانسمان بیماران سرپائی، با نظارت مستقیم پزشک و بر اساس آئین نامه مربوطه در آن انجام می پذیرد.

مطب پزشک و واحد تزریقات و پانسمان می بایست در یک طبقه ساختمان و در مجاورت یکدیگر باشند.

مجوز واحد تزریقات و پانسمان از سوی معاونت درمان دانشگاه های علوم پزشکی اعطای می گردد.

مجوز تاسیس به صورت مشترک و به نام پزشک و فرد واجد شرایط صادر خواهد شد و فعالیت واحد تزریقات و پانسمان، منوط به فعال بودن مطب و حضور دارندگان مجوز مشترک می باشد.

در صورت عدم حضور پزشک فقط در صورت اورژانس بودن بیمار، تزریق دارو توسط واحد تزریقات مجاز می باشد.

در صورتیکه هریک از دارندگان مجوز مشترک برای مدت **حداکثر سه ماه** در محل مطب حاضر نشوند، هم تراز جانشین، مسئولیت وی را برعهده خواهدداشت و برای بعداز دوماه بایستی مجوز قبلی باطل و مجوز جدید با مسئولیت فرد **واجد شرایط جدید** صادر گردد.

دفتری جهت ثبت مشخصات کامل بیمار، نوع دارو، دز دارو، نوع تزریق و پزشک تجویز کننده وجود داشته باشد.

متقضیان واجد شرایط تاسیس واحد تزریقات و پانسمان شامل این افراد می باشند:

کلیه پزشکان دارای پروانه مطب معتبر

دارندگان **کاردانی پرستاری وبالاتر رشته پرستاری** که طرح و تعهدات قانونی خود را انجام داده باشند.

دارندگان **دیپلم بهیاری و مدیدیاری پزشکی** با حداقل سه سال سابقه کار در مراکز درمانی و اورژانس که به تایید معاونت رسیده باشد.

کلیه افرادیکه **دارای مدرک پزشکیاری** بوده و حداقل سه سال سابقه کار مورد تایید معاونت داشته باشند.

دارندگان مدرک **کاردان (تکنسین) بیهوشی** با حداقل سه سال سابقه

تکنسین **فوریت های پزشکی** با حداقل ۵ سال سابقه کار در مراکز درمانی و اورژانس به تائید معاونت درمان دانشگاه مربوطه ،

فارغ التحصیلان **کاردانی و کارشناسی مامایی و اتاق عمل** که طرح و تعهدات قانونی خود را انجام داده باشند.

کاردانهای بهداشت عمومی (با گرایش مبارزه با بیماریها) و مقاطع بالاتر که دوره آموزشی تزریقات و پانسمان را در مراکز مورد تایید معاونت گذرانده و سه سال سابقه کار در مراکز درمانی و اورژانس دارند.

شاغلین تجربی که دارای ۵ سال سابقه کار در واحدهای تزریقات و پانسمان مراکز درمانی یامطب پزشکان بوده و سابقه آنها به تائید معاونت درمان دانشگاه رسیده باشد و سن آنها حداقل ۳۰ سال باشد و در مراکزی که توسط معاونت درمان دانشگاه اعلام می گردد دوره آموزشی طی نموده و در صورت موفقیت در امتحان مربوطه درخواست مجوز نمایند.

انجام خدمات تزریقات و پانسمان در مطب پس از اخذ مجوز قانونی مربوطه بلامانع است.

در صورت دریافت مجوز نصب تابلوی تزریقات ضروری است .

کلیه متقاضیان می بایست تحت نظر مستقیم پزشک و اجد شرایط مطب باشند و بدون حضور پزشک مجوز صادر نمی گردد.

انجام تزریقات محدود فقط برای بیماران خود پزشک توسط خود پزشک نیازی به مجوز تزریقات ندارد.

در مطب هایی که تزریقات و پانسمان، جراحی های سرپایی یا معاینات زنانگی به عمل می آید، **واکسیناسیون** کلیه افرادی که به نحوی با بیمار یا وسایل و تجهیزات پزشکی ارتباط دارند **بر علیه بیماری هپاتیت B الزامی است** و حفظ سوابق واکسیناسیون جهت ارائه به بازرسین ضروری می باشد.

تزریق واکسن هپاتیت در سه نوبت(ماه ۱-۶) ضروری و دارا بودن برگه چک تیتراز Hbs-Ab الزامی می باشد.

ضوابط ساختمانی و تجهیزات واحد تزریقات و پانسمان

فضای فیزیکی و کیفیت ساختمانی و تجهیزات اتاق مخصوص تزریقات و پانسمان باید مطابق آیین نامه ضوابط مطب باشد.

یک اتاق مخصوص تزریقات و پانسمان به مساحت حداقل ۱۲ مترمربع با کف سالم، قابل شستشو، بدون ترک خوردگی غیرقابل نفوذ به آب، به رنگ روشن، از جنس مقاوم و بدون خلل و فرج باشد.

سقف سالم بدون درز و شکاف و ترک خوردگی با رنگ روشن و قابل شستشو باشد.

دیوارهای اتاق تزریقات و پانسمان باید کف با کاشی، سرامیک یا سنگ پوشیده شده باشد. در غیر اینصورت کلیه وجوده دیوار با رنگ قابل شستشو نظیر رنگ روغن رنگ شده و تمیز باشد.

فضای مناسب، پنجره و توری سالم با نور کافی و تهویه مناسب باید وجود داشته باشد.

نصب دستشویی همراه با صابون مایع و دستمال کاغذی در واحد تزریقات و پانسمان ضروری می باشد.

وجود حداقل دو تخت معاینه که به نحو مطلوب مجزا شده باشد (جهت حفظ حریم بیمار)

استفاده از ملحفه یکبار مصرف یا رول کاغذی برای روی تختهای تزریق

استفاده از روپوش تمیز همراه با نصب کارت شناسایی بر سینه ، ماسک ، دستکش یکبار مصرف و عینک محافظتی

ترجیحاً از دستکش لاتکس هنگام تزریقات استفاده شود.

مطب دارای تزریقات و پانسمان با ایستی

مجهز به این تجهیزات باشد:

داروهای توالی اورژانس

ست احیاو ستهای پانسمان متعدد

ست سرم . آنزیوکت

سرنگ و سر سوزن با شماره های مختلف

باند گاز استریل و تیغ بیستوری دستکش یکبار مصرف

الکل بتابین . پنبه . پگ بخیه و پانسمان استریل

اتوکلاو . گالی پات . رسیور . چراغ پایه دارو چراغ قوه

کپسول اکسیژن با مانومتر و کپسول اطفای حریق

دستگاه ساکشن و ماسک اکسیژن دهانی و بینی

دستگاه ساکشن بعد از هر بار استفاده باید کاملاً شست شو و خشک شود و بلا فاصله قبل از مصرف ۱۰ سی سی آب استریل یا سرم نرمال سالین درون محفظه ریخته شود.

استفاده از تست اسپور اتوکلاو، جهت صحت کار دستگاه هر ۱۵ الی ۳۰ روز ضروری است.

جهت استریل پگ پانسمان بعد از گرم شدن اتوکلاو و رسیدن به درجه مطلوب :

۱۱۸-۱۱۸ به مدت ۳۰ دقیقه

۱۲۴-۱۲۴ به مدت ۱۵ دقیقه

۱۲۹-۱۲۹ به مدت ۱۰ دقیقه

۱۳۷-۱۳۷ به مدت ۳ دقیقه

و در صورت دیجیتالی رومیزی ۱۲۳ به مدت ۴۵ دقیقه که بعد از خشک شدن کامل پگها از اتوکلاو خارج شود.

هر پگ پانسمان شامل (پنس، گالی پات، پنست، مقداری گاز و پنبه) و در دو لایه بدون سوراخ باشد و چسب اتوکلاو داشته باشد که حداقل آن ۱۲ سانتی متر می باشد.

جهت هر پانسمان پگ جداگانه مصرف شود و رعایت نکات آسپتیک به عمل آید.

هر پگ پانسمان استریل تا یک هفته پس از استریل قابلیت استفاده دارد.

داروهای اورژانس باید مجهز به کپسول اکسیژن، وسایل تزریقات و پانسمان و تخت و فضای مربوطه باشد.

ضوابط پهداشتی واحد تزریقات و پانسمان

جمع آوری نگهداری ، انتقال و دفع مناسب زباله های آلوده ، تیز و برنده

ارائه قرارداد با مراکز درمانی جهت دفع زباله های عفونی

وجود Safety box جهت دفع سر سوزن و سایر اشیای تیز و برنده (آنژیوکت ، بیسوری ، لانست ، اسکالپ وین ، ویالهای شکسته و ...)

وجود needle clipper و فورسپس جهت جدا کردن تیغ جراحی از Scalples

سطل زباله دردار مقاوم به آب و مواد ضد عفونی کننده با کیسه زرد رنگ

تفکیک زباله های عفونی از غیر عفونی و دفع انواع عفونی در کیسه های زردنگ مقاوم و دارای برچسب

سینک دو لگنه در اتاق تزریقات و پانسمان

تحت معاینه و کلیه وسایل و کف اتاق در پایان کار روزانه و دیوارها در پایان هفته با استی توسط محلول هیپوکلرید سدیم(وایتكس) یا گلوتارآلدئید(سایدکس) ضد عفونی گردد.

جهت ضد عفونی موضع تزریق باید از الكل سفید ۷۰ درجه استفاده شود.

علاوه بر موارد فوق الذکر ، در واحد تزریقات و پانسمان رعایت مقررات ذیل ضروری می باشد:

فعالیت واحد منوط به فعال بودن مطب و حضور پزشک می باشد.

رعایت طرح انطباق و موازین شرع اسلامی در این واحد ضروری و بعهده دارنده مجاز می باشد.

نظرارت و ارزیابی واحدها بعهده معاونت خواهد بود.

تمدید مجاز واحد منوط به رعایت قانون آموزش مداوم و ضوابط وزارت می باشد.

اعتبار مجوزهای صادره **دو سال** از تاریخ صدور خواهد بود و نصب اصل مجاز در واحد مذکور الزامی می باشد.

به هر متلاطی یا متلاطیان مشترک بیش از یک مجاز داده نمی شود.

حضور پزشک و فرد واجد شرایط تزریقات پانسمان در تمام ساعت فعالیت واحد الزامی است.

در مواردی که عملکرد واحد خلاف مقررات قانونی و شرعاً بوده و موجب ورود خسارت‌های جسمانی و روانی به بیماران شود به تشخیص وزارت بهداشت مجوز واحد قابل لغو موقت یا دائم خواهد بود.

(۱۰۲۱۹۷ مورخ ۸۶/۹/۱۷ معاونت سلامت)

داروهای اورژانسی در مطب

- ۱-آمپول هیدرو کورتیزون
- ۲-آمپول آدرنالین
- ۳-آمپول آتروپین
- ۴-آمپول دوپامین
- ۵-آمپول هپارین
- ۶-آمپول دگرامتاژون
- ۷-آمپول فنوباربیتال
- ۸-کلسيم
- ۹-آمينوفيلين
- ۱۰-هيوسين
- ۱۱-ديازپام
- ۱۲-پرومتسازين
- ۱۳-متوكلوپراميد
- ۱۴-بي پريدين

۱۵-لازیکس

۱۶-آب مقطر

۱۷-سرم قندی، سرم رینگر، سرم قندی و نمکی، سرم شستشوی نمکی، سرم نمکی تزریقی

۱۸-ویال زایلوکایین

۱۹-نیتروگلیسیرین زیر زبانی

۲۰-کپسول آدالات

۲۱-استامینوفن(قرص و شیاف)

۲۲-ویال گلوکز هیپرتونیک